مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

جورج فوستر
ترجمه: رحمت آریا

۲۰۲۵/۰۱/۱۷

د جورج فوستر یون لیک: له بنګاله تر لندن سفر

(۶ برخه)

د روهیلیانو د منسجم تأریخ د شرحي لپاره د ثابت سویو حقایقو نشتوالي زما ډېره او اتکا په هغو سرچینو ضروري وګرځوله چې د هغوی پوځي یا نظامي تحولات څرګندوي او یا د هغوی په حکومت کې بنسټیز بدلونونه برجسته کوي. د روهیلیانو په هکله زما لاسوندونو یا اسنادو کې ویل سوي چې د صفدر جنګ له مړیني وروسته [1]، د امپراتورۍ وزیر غازي الدین د امپراتورۍ وزیر [2] د احمد خان بنګښ [3] په ملتیا د (اودي) [4] پر لور یو لښکر جوړ او د شجاع الدوله پر ضد یې پوځي عملیات پیل کړل. ددغه ګام دلیل دا وو چې شجاع الدوله د خپل مقام د جلوس په هماغه پیل کې دربار ته د خپل هر ډول جایداد د تصدیق له ورکړې غاړه وغړوله او نـهٔ یې د خپل پلار د شخصي جایداد او مال [5] په هکله د معلوماتو له ورکړې ډډه وکړه. شجاع الدوله چې پوه سو چې ددې برید پر وړاندې ناتوانه دئ او په یوازې سر مقاومت نـهٔ سي کولی نو د روهیلیانو له سیمې څخه یې د مرستې غوښتنه وکړه؛ روهیلیانو له دې غوښتنې څخه په موافقت وروسته (اودي) ته مخه کړه او له لوی ځواک سره اودې ته راغلل. روهیلیه مشرانو په پای کې د دواړو خواوو تر منځ پر دښمنیو باندې د پای ټکي اینودلو لپاره لاره پرانیستله. روهیلیه مشران د غازي الدین د دعواګانو د حل و فصل لپاره وټاکل سول او پریکړه وسوه چې شجاع الدوله او د شهنشاهي کورنۍ د لګښت لپاره دې ځانګړې سیمې مشخصې کړي چې په کال کې پنځه لکه روپۍ عاید ولري. غازي الدین دغه قرار داد ته یوازې هغه وخت غاړه کښېښودله کله چې سعدالله خان د قرار داد اجرائیي ضامن په توګه ضمانت وکړ. [6] په ۱۷۶۰ز کال کې سعدالله خان د روهیلیانو د لښکر ملتیا وکړه چې لښکر د روهیلیانو د یو مشر نجیب د ملاتړ لپاره وخوځېد؛ نوموړی مشر په

---

[1] - صفدر جنګ په ۱۷۵۴ز کال کې مړ سوی دئ. لیکوال

[2] - وریسې احمد شاه د ډیلي پر تخت کښېناست. لیکوال

[3] - د فرخ آباد نواب

[4] - Oude

[5] - په اسلامي حکوماتو کې د یوهٔ تبعه له مړیني سره سم، اسلامي حاکم د متوفی د مایملک وارث ګرځي؛ خو دا جایداد اغلب وختونه بېرته د متوفی کورنۍ ته د یوهٔ معقول فیس له ورکړې وروسته ورګرځول کېږي. لیکوال

[6] - زه په دې باور یم چې دا یوازینۍ پېښه وه چې شجاع الدوله او سعدالله خان په کې خپلې پګړۍ تبادله کړلې. د هندوستان د مسلمانانو تر منځ دا دود د ملګرتوب د نښې په توګه تر سره کېږي او کله نا ناکله د یوهٔ ژمن لیک یا عهدنامې په تایید سره کارول کېږي. لیکوال

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیرلو مخکې په ځیر و لولـئ

(سوکرتال) [7] کې د مرهټه وو له خوا کلابند سوی وو؛ داسې ښکاري چې همدا د سعدالله خان وروستنی عمومي ګام وي چې اوچت کړی یې دئ.

ددې لپاره چې وکولاسئ د سعدالله خان د مړیني پر مهال د روهیلیانو له وضعیت څخه خبر سئ زه اړینه بولم چې ستاسو په اختیار کې د هغو افسرانو لنډه شرحه کښېږدم چې هغه مهال یې روهیلکنډ په لاس کې وو.

دهوندي خان [8]«چاند پور» او «سمبل» [9] ته د ټاکل سویو ځمکو په ویش کې ګډون درلود. نوموړی د ۱۷۷۴ز کال د روهیلیانو له جګړې مخکې مړ سو او درې زامن ورڅخه پاتې سول. تر ټولو مشر زوی یې محب الله خپله اکثریت جایداد په میراث واخیست. [10] ملا سردار خان ته د (سنیجاکوټ) [11] او ورڅېرمه ځمکې ورسپېدلي او شپږ زامن یې درلودل. ددوی تر منځ د وراثت پر سر شخړه او نانډرۍ راپورته سوې او دا ددې باعث سوه چې دوه مشران ورونه احمد خان او محمود خان له یو بل سره وسله واله نښته وکړي. احمد خان د حافظ رحمت خان په ملاتړ او مرستې په دې نښته کې بریالی سو او خپل ورور یې یرغمل کړ. [12] د علي محمود یوه پخواني متحد فتاح خان د خپل اوږد مهالي موقعیت په برکت د پام وړ پانګه راټوله کړې [13] وه او د (باندوم)، (آفي تي) او (حسین پور) [14] پر سیمو یې حکومت خپور وو. دغه افسر د روهیلیانو له اخراج مخکې وفات سوی وو، ددهٔ مشر زوی احمد خان [15] په خپلې پلرنی میني او ځمکې د پلار ځای ناستی سو. د سعدالله خان کوندې چې د خپل سخاوت او پرهیزګارۍ له کبله د درناوي وړ وه د (اوله) [16] په ښارګوټي کې اوسېده، دا د مشرانو له پلوه ورته ورکړل سوی ښارګوټی وو. د سعدالله له مړیني وروسته کله چې حافظ رحمت خان د حکومت ګډ اقتدار په لاس کې واخیست د روهیلیه له ځواکونو څخه کومه د پام وړ استفاده ونهٔ سوه او نهٔ هم داسې بل کوم بدلون رامنځته سو چې د هغوی پر وضعیت باندې دې اغېز وکړي. په روهیلکنډ باندې د وزیر له برید مخکې روهیلیانو د مرهټه وو پر وړاندې یوه بې هدفه او سرسرې جګړه کړې وه او په دو آب کې یې یو شمېر خاصې سیمې ونیولې چې دا متصرفات ددوی په لاس کې د لنډ وخت لپاره ول. وروسته مرهټه د پام وړ ځواک په ملتیا په دو آب ننوتل او روهیلیان یې له دو آب څخه وایستل او د روهلیکنډ ختیځې برخې یې ویجاړې کړې. له دې چې موږ به د شجاع الدوله د ژوندون لنډه شرحه وړاندې کړو او دا د روهیلیه وو کلیدي پېښې برجسته کوي نو ځکه دلته یې ډېره توضیح لازمه نهٔ ده.

---

[7] -Sookertal : د یوهٔ کلي نوم او د ګنګا د سیند پر غاړه د یوهٔ ګودر نوم. وګورئ د رینل نقشه. لیکوال

[8] - Dhoondy Khan

[9] -Chaundpore, and Sumbul - د روهیلکنډ دوه ښارګوټي. لیکوال

[10] - دغه مشر د هغه تړون پر بنسټ چې له وزیر سره سوی وو او ددهٔ امنیت او خوندیتوب یې د ګډو ځواکونو پر مټ تضمین کاوهٔ نو په ۱۷۴۳ز کال کې یې د روهیلیانو پرضد د وسلو له اخیستلو څخه ډډه وکړه. خو وزیر دغه تړون تر پښو لاندې کړ او هم یې د هغه ځمکې او هم یې پانګه تصرف کړه. لیکوال

[11] - Sunejah Kote - د باریلي Bareily لویدیځ لور ته د څلور څلویښت سنجول سویو مایلو په واټن موقعیت لري. لیکوال

[12] - احمدخان په ۱۷۷۴ز کال کې د روهیلیه د ځواک د یوې برخې بولنه /قومانده وکړه. لیکوال

[13] - فتاح خان د خزانه دار په توګه منصوب او د کور د څښتن ونډه یې درلوده. لیکوال

[14] - Bandaum , Auffete, and Hessinpour - دا ښارګوټي د روهلیکنډ په لویدیځ او سویل کې واقع دي. لیکوال

[15] - احمد خان د فتاح خان زوی په ۱۷۷۴ز کال کې د روهیلیه وو له ماتې وروسته په لالدانګ Laldong کې د فیض الله خان له لښکر سره یو ځای سو او له فیض الله خان سره یو ځای رامپور ته په شا سو. لیکوال

[16] - Owlah

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

په هندوستان کې د روهیلیانو له لوري جوړ سوی حکومت چې ددوی د هېواد له سیستم سره ورته والی لري کیدای سي د ځمکوالۍ یا فئوډالي سیستم په چوکاټ کې تصنیف سي.د داؤود خان ځای ناستو چې محدود موروثي مدعیات یې درلودل او د هغو کسانو ملتیا ورسره وه چې په لومړۍ سوبې کې یې ونډه درلوده یوازې له محدود اختیار څخه برخمن ول. د روهیلیانو دوه تنو درندو مشرانو (سردار خان) [17] او فتاح خان چې د حافظ رحمت خان د ځانغوښتنو پر وړاندې پرله پسې مقاومت وکړ ځکه هغه په څرګنده د خپلې واکمنۍ د ټینګښت په لټه کې وو. د سعدالله خان کونډې ته د هغوی شدیده وفاداري چې د خلکو تر پام لاندې وه د حافظ رحمت خان د مخ په ودې نفوذ پر بنسټ متعادل مخالفت راپورته کړ. د روهیلیانو د پېښلیک لیکونکي / واقعه نګار او د پیښو د عامو شرحو د راټولوونکي په توګه زما مسؤولیت دا دئ چې د حافظ رحمت خان شخصیت هم دلته انځور کړم. حافظ رحمت خان په داسې ټولنې کې وزیږید [18] او لوی سوی وو چې د سرتیري خدمت ورته تر ټولو افضل خدمت ګڼل کېدۀ او توره یې د پانګې د ترلاسه کولو لپاره مشروع وسیله ګڼله. د نوموړي دولت د یوۀ فعال سیستم پر بنسټ رامنځته سو خو ورسره د سرچینو او منابعو په پوهیدلو او خبریدلو یې پرمختګ وکړ. داسې ښکاري چې نوموړي په عمومي چارو کې د صداقت احساس درلود حال دا چې ښایي د قدرت د ترلاسه کولو لپاره یې د نورو حقوق تر پښو لاندې کړي وي مګر د نوموړي عقل او زړورتیا ددې لامل سوه چې د خپل ولس وفاداري او احتمالاً مینه ورته تر لاسه کړې وي. خلکو دی دداسې مشر په توګه تشخیص کړ چې اقدامات یې د نرمښت ترڅنګ ورته ددوی ساتنه له ځان سره لري. دې ټکي ته پاملرنه اړینه ده چې شجاع الدوله د لازمي زړورتیا او شجاعت له لرلو پرته د حافظ رحمت خان پر وړاندې د مقاومت سیک او جسارت نـۀ درلود. حافظ رحمت خان په داسې ټاټوبي کې چې د قدرت درلودل یوازې د پیاوړو کسانو ادعا وه په خپل کور کې له بدبختۍ سره مخامخ سو. مشر زوی یې عنایت خان د پلار پر ضد پاڅون وکړ او ماته یې وخوړله او له ماتې وروسته یې شجاع الدوله ته پناه یوړه او د (بوکسار) [19] په جګړې کې یې ګډون وکړ. ددې ترڅنګ د روهیلیه د افسرانو د نورو اعقابو په منځ کې نښتې رامنځته سوې او پایله یې دا سوه چې په سیمه کې پراخه ناآرامي خپره سي. کله چې د انګلیس او شجاع الدوله ګډ ځواکونه روهیلکنډ ته ورسېدل داسې ښکاري چې سیمه ییزو مشرانو د باندني دښمن د ګواښ په پرتلې د یو بل د قدرت له ودې څخه ویره درلوده.

په پای کې دا یادونه کوم چې د روهیلکنډ افغان سوبمن یا فاتحان یوه زړوره، بې قانونه او حریصه ډله وه. داسې ښکاري چې هغوی په هندوستان کې د خپل حکومت له استقرار وروسته د سویل ښځینه شرارتونه منلي او د دسیسې، فریب او خیانت فرهنګ ته یې لاس اچولی وي. [20] روهیلیان په ځانګړې توګه هغه روهیلیان چې له ټیټو پاړکو یا طبقاتو څخه ول د معدود شمېر په استثنا، د هندوستان د ټولنې یوازیني وګړي ول چې په بزګرۍ بوخت ول، په بزګرۍ کې د هغوی

---

[17] - Surdar Khan

[18] - په افغانستان Afghanistanکې زیږېدلی او لوی سوی وو - لیکوال

{page 119 volume 1, PDF format both volumes combined page 146}

[19] -Buxar – نوموړی روهیلکنډ ته راستون سو او د روهیلیانو له وروستۍ جګړې مخکې مړ سو. لیکوال

[20] -I WILL conclude this treatise, by observing , that the Afghan conquerors of Rohilcund , were a rapacious, bold , and lawless race of men ; and it should seem , that after they had established a government in India, they adopted the more effeminate vices of the south , and became intriguing, deceitful, and treacherous .

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

نوښتونو د پام وړ پايلې درلودلې چې پايله يې له روهيلکنډ [21] څخه په پريمانو کيفيت لرونکو کرنيزو محصولاتو واوښتله.

د نجيب خان فعاليتونه په ځانګړې توګه هغه فعاليتونه چې د نوموړي د ژوندون په وروستي پړاو کې دي د روهيلکنډ له تأريخ سره زښته ډېره نېږدې اړيکه لري چې په دې رسالې کې ورته ځانګړې ځانګه اختصاص سوې ده. دا نـهٔ يوازې د هغـهٔ ونډه برجسته کوي بلکه ما ته د خوشحالۍ دا فرصت په لاس راکوي چې يوهٔ زړور او مخکښ سرتـېري او همدارنګه يوهٔ ماهر دولتمدار ته خپل احترام وړاندي کړم.

نجيب خان د بشارت خان ورارهٔ چې د روهيليانو په طرحو کې ورته نغوته سوې ده د علي محمود د حکومت پر مهال روهيلکنډ ته ورسېد. په لومړيو کې د يوې کوچنۍ ډلې په بولنې / قوماندې مقرر سو چې د راپورونو پر بنسټ شمېر يې له دولس تنو پليو او سپرو ډېر نـهٔ وو. خو د نوموړي زړورتيا او همت ډېر ژر د علي محمود پام ځانته راواړاوهٔ او ورپسې ورته مهمه پوځي دنده ورکړل سوه او هم د دهونډي خان د لور د وادهٔ مرتبات ورته ونيول سول. په داسي حال کې چې علي محمود د سرهند سيمې اداره کولې نجيب خان چې له علي محمود سره متحد وو په همدې سيمې کې د يوهٔ هندو شورشي په مغلوبولو او تسليمولو کې مهمه ونډه ولوبوله. روهيلکنډ ته د روهيليانو په راستنېدلو سره دهونډي خان د (دُرناګهر) او (چاندپور) [22] ولسوالۍ چې لومړی دهٔ ته ځانګړې سوې وې، نجيب خان ته وسپارلې. خو نجيب خان ځان به دغو سيمو پورې محدود نه کړ؛ نوموړی له ګنګا واوښت او د ګوجرو [23] په سيمې يې بريد وکړ او تر «غوث ګهر» او «سرنپور» [24] پورې ورسېد.

د محمود شاه [25] له مړيني وروسته صفدر جنګ د دربار پر وړاندې چې د وزير غازي الدين تر اغيز لاندې وو، خپل څرګند مخالفت اعلان کړ او د ډهلي پر لور يې د خپل لښکر- لېږد مقدمات پيل کړل. هغـهٔ په بريالیتوب وکولی سول روهيليه مشران چې تل د لوټ او سوبې فرصتونو ته لېوال او سترګې په لاره ول په دې متقاعد کړل چې ددهٔ له ځواکونو سره يو ځای سي. کله چې لښکر د ډهلي څنډو ته ورسېد، په غازي الدين پورې اړوند يو هندو افسر [26] په دې وتوانيد چې نجيب خان ته د مقام او لا پرمختګ د ورکړې ژمنې وکړي ترڅو د صفدر جنګ له ټلوالې څخه ووځي او د امپراتورۍ آرمانونو ته پاليال يا وفادار پاتي سي. دغه خيانت ددې لامل سو چې روهيليه سرتـېري د حافظ رحمت خان په مشرۍ بېرته خپلو سيمو او مينو ته شاتګ وکړي. نجيب خان ته د غازي الدين له لوري په ډېر وياړ بـهٔ راغلاست ووېل سول او ډېر ژر ورته د لښکر مشري ورکړل سوه. په دې پسې يې د صفدر جنګ پر ضد بريد پيل کړ او دې ته يې مجبور کړ چې د ګنګا له ټولو شاو خواوو سيمو څخه په شا سي. د دغه لښکر- لېږد په نتايجو پسې چې په ترڅ کې يې روهيليه ټېي سو پادشاه نجيب خان ته د نجيب الدوله لقب ورکړ.

---

[21] - ويل کېږي چې دې سيمې روهيليانو ته يې يو ميليون سټرلينګ پوند حاصل ورکاوهٔ خو اوس د (ناير Nair) د غير عاقلانه مديريت له کبله دېرش يا څلوېښت زرو سټرلينګ پوند ته راټيټ سوی دئ. ليکوال

[22] - Duranaghur and Chaundpour

[23] - Goojers : په عليا هندوستان کې د هندوانو د څلورمې قبيلې يوه ډله چې په بزګرۍ او د وسلو مسلک دواړه په برابره پر مخ وړي. ليکوال

[24] -Ghous Ghur and Sarunpour : وګورئ د رينل نقشه ليکوال

[25] - محمود شاه په ۱۷۴۷ز کال کې مړ سوی دئ او زوی يې احمد شاه ددهٔ ځای ناستی سو. ليکوال

[26] - نوم يې ديوی سينګهہ Devi Singh وو. ليکوال

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له رااليږلو مخکې په ځير و لولـئ

له دې وروسته نوموړی د يوۀ پياوړي لښکر په ملتيا د روهيلکنډ پر لور وخوځېد، دا هغه ځای وو چې مخکې يې دلته يو باثباته دولت جوړ کړی وو او په دۀ پورې يې اړه درلوده. سره له دې چې نوموړي په عام محضر کې حافظ رحمت خان ته له بيعت کولو څخه ډډه وکړه خو بيا هم دی په روهيليه دولت کې د يوۀ سياسي شخصيت په توګه پېژندل کېدۀ. نجيب الدوله چې په دربار کې يې پياوړي ملاتړ درلود او د شخصيت پراخه ستاينه يې کېدله حافظ رحمت خان ته د ګواښ او حسادت په سرچينې بدل سوی وو او د خپل نفوذ د کمېدلو لپاره ورته يو سر درد جوړونکی عامل ګڼل کېدۀ. دغه متقابل خصومت په چټکۍ سره په دښمنۍ واوښت او پايله يې دا سوه چې د روهيليه ټوله ټولنه په کورنۍ جګړه کې ښکيله سي.

د نښتو په پيل کې د روهيليه د ايالت اسمي مشر سعدالله خان له نجيب الدوله سره متحد سو. خو له دې سره سره، د حافظ رحمت خان او د هغۀ د پلويانو د ډېر قدرت او زور له کبله چې د هغه د مرستې يا تضعيف لپاره يې پريمانه ابزار په لاس کې لرل اړ سو چې له دغۀ اتحاد څخه لاس پر سر سي. نجيب الدوله د داسې ويرونکې دښمن پروړاندې د خپل مقاومت د ناتوانۍ په پوهېدو له روهيلکند څخه دده وکړه او بېرته د امپراتورۍ د دربار خدمت ته ورغی. په مجردې چې ډهلي ته ورسېد يا دا ده چې د حکومت له لوري ورته فرمان ورکړل سوی وو او يا يې له حکومت څخه اجازه اخيستې وه چې د (سارن پور) [27] مسلمان ګورنر نسکور کړي ځکه نوموړي دا سيمه په زور نيولې وه او امپراتورۍ ته يې له مالياتي عوايدو څخه ډډه کړې وه. د نجيب الدوله په نېږدې کېدو سره د دښمن سرتېري په شا سول او سارن پور او غوث ګهر په آسانۍ سره ددۀ لاس ته ولوېدل. ددغه افسر نوښت او هڅو چې اوس د سرتېرو د يوې ډلې مشري يې کوله دې ته وهڅاوۀ چې يو ځل بيا له ګنګا واوړي او پخوانۍ سيمې بېرته ترلاسه کړي او د (ټيل آباد) [28] سيمې هم وربانديې ورزياتې کړي. د همدې تازه نيول سوې سيمې په شمال کې يې د نجيب آباد [29] د ښار بنسټ کښېښود چې په چټکۍ سره د کار وړ او زړه راښکونو ودانيو له کبله په ګڼ وګړو ښار بدل سو او د پراخې سوداګرۍ په مرکز واوښت. د همدې ښار په تقريباً يو مايلۍ کې نوموړي د نجيب ګهر [30] ودانۍ جوړه کړه او د سيمې د اوسېدونکو لپاره يې يو ځای جوړ کړ چې خپل مال او شتمني وساتي او د نښتو په وخت کې د هغوی امنيت تضمين کړي. د مشخص تأريخ نستوالې چې زه يې په موندلو او پلټلو کې بريالی نـۀ وم د نجيب الدوله د مخکنيو اقداماتو په اړه ګډوډۍ رامنځته کړې دي. خو اوس پوهېږو چې دغه افسر په ۱۷۵۷ز کال کې [31] د غازي الدين د غوښتنې پر بنسټ د (مير بخشي) [32]

---

[27] - Sarunpour: دا ښار ګوټی د دوآب په شمالي برخې کې واقع دئ او اوس د نجيب الدوله د لمسي غلام قادر خان په لاس کې دئ. ليکوال

[28] - Tillalabad

[29] - د روهيلکنډ په شمال کې واقع دئ. وګورئ د وايد رينل نقشـه. ليکوال

[30] - دا کلا د پټرګهر Patter Ghur په نوم هم يادېږي. ليکوال

[31] - د داو د هندوستان په تأريخ Dow's History of Hindustan کې دې ټکي ته اشاره سوې چې نجيب الدوله د احمد شاه دراني له لوري په دې مقام منصوب سو او دا خبره کټ مټ په فارسي کتاب «خزانۀ امه Khazanahee Omah» کې راغلې ده. دا کتاب د هندوستان د امپراتورانو اقدامات په لنډيز راسپړي. ما د داو په تأريخ Dow's History of Hindostan استناد کړی ځکه زه دا احتمال اړين بولم چې نجيب الدوله خپل حق العمل له هغه واکمن دربار څخه ترلاسه کړی چې هغه ته يې خدمت کاوۀ. ليکوال

[32] - Meer Bucksy

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

مقام ته ارتقاء وکړه او د (امیر العمره) [33] لقب ورته د غازي الدين له لورې ورکړل سو چي عالم ګير ثاني په ۱۷۵۳ز کال کي د احمد شاه له خلعي او د هغه د حقوقو له سلب وروسته پر تخت کښېناست او د اوسني امپراتور پلار سو.

نور بيا

په مجردۍ چي درانيان ...

قدرمنو لوستونکو! د ښاغلی رحمت آریا د آرشیف: لینک

[33] - Amir-ul-Omrah

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزې بڼي پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیږلو مخکي په ځیر و لولـئ